

(HE)ART BEATS! 2024 – Mezinárodní konference o participaci v umění a kultuře

Praha, Vzlet 13. 11. 2024

Dámy a pánové,

Jsem velmi rád, že mohu dnes vystoupit na plénu lidí, kteří se věnují kultuře a umění – kultuře přístupné, inkluzivní a otevřené. Já sám jsem nejenom „fanouškem“ kultury, ale považuji ji za jednu z klíčových oblastí života naší společnosti. Kultura není „nice to have“ (hezké mít) ale „must have“ (nutnost) pro každého z nás. Proto jsem také na ministerstvu kultury a proto se kulturu snažím rozvíjet v oblastech, které považuji za důležité. Rád bych tu zmínil několik z nich:

Už je to téměř rok, kdy MK začalo pracovat na **reformě a digitalizaci systému dotací**. Nechalo si zpracovat analýzy, pustilo se do proměny formy i obsahu dotačních titulů kulturních aktivit, zahájilo dialog s odbornou veřejností, kraji a obcemi, na MK se konaly fokusní skupiny: „Jsme totiž přesvědčeni, že právě naše budoucí vzájemná koordinace je klíčová pro smysluplnou a efektivní podporu kultury v krajích i regionech České republiky“. Cíl je ovšem ještě vyšší: reforma dotačního systému by měla jít v následujícím roce ruku v ruce s koncipováním nové **státní kulturní politiky**. Je třeba přemýšlet o kultuře v souvislostech a v návaznosti na Strategii 2030 (například uvažování o podpoře **excellence vs. podpory prostředí**: „Cílem kulturní politiky musí být i podpora těch součástí kultury, které nemohou být úspěšné komerčně. Umění je generátorem inovací a představuje také významného tvůrce pracovních míst“ (jak je uvedeno ve Strategii 2030). Kultura má obrovský potenciál a sílu propojovat rozdílné oblasti života společnosti. A je zcela na místě o kultuře přemýšlet „meziřesortně“.

Klíčovou oblastí je **vzdělávání**: v těchto měsících a letech probíhá v ČR jedna ze zásadních reforem vzdělávacího systému, a to revize **Rámcových vzdělávacích programů pro základní školy**. Tento dokument je rámcem závazným pro všechny základní školy v ČR a odvíjejí se od něj všechny další metodické dokumenty pro práci v základních školách pro povinnou výuku pro všechny děti ve věku 6 až 14 let. Bude platný minimálně příštích 10 let. Součástí týmu, který na proměně českého kurikula pracuje od r. 2022, jsou nyní odborníci na široce a komplexně pojatou vzdělávací oblast Umění a kultura, a to pro obory: hudební, výtvarná, dramatická, filmová a audiovizuální a taneční a pohybová výchova. Ministerstvo kultury se na diskusích a jednáních aktivně podílí. Nové, kompetenčně pojaté kurikulum, jehož platnou součástí jsou i kulturní kompetence, směřuje k moderní podobě, která je v souladu s aktuálními evropskými trendy. Vzdělávací oblast umění a kultura by měla z celého procesu vyjít aktualizovaná, obohacená a silnější.

Ministerstvu kultury se podařilo také v minulých letech realizovat podporu řady kulturních oblastí z Evropských fondů Národního plánu obnovy, mezi nimi i podporu Kreativního učení. Ve třech dotačních výzvách (poslední z nich právě běží v realizační fázi) podpořilo MK více než 400 projektů a rozdělilo více než 200 milionů korun, což je na české poměry velmi vysoká částka. Jde o významné rozšíření nabídky pravidelných národních dotačních programů Ministerstva kultury a my pracujeme na tom, aby se kreativní vzdělávání stalo silnou a trvalou součástí i běžné dotační podpory MK.

A věc poslední – „last but not least“. Věc, která asi přesahuje všechno, o čem jsem doposud mluvil a která pro mě představuje i dost osobní téma (sám mám část rodiny na Ukrajině). Projekt **Archa 2: Proč Ukrajina potřebuje Archu 2?** Invazi na Ukrajinu zahájilo Rusko na konci února 2022. Rusové od té doby naprosto bezohledně zabíjejí civilní obyvatelstvo a ničí civilní a ekonomickou infrastrukturu země. Je naprosto jednoznačné, že Rusové cíleně likvidují také ukrajinskou kulturu, historické budovy, sochy, obrazy, knihovny a obrovské množství předmětů, které dokládají historii ukrajinského národa. Například v Mariupolu se ruští vojáci vloupali do muzea a ukradli vzácné obrazy, sochy i

vysoce cenné a vzácné křesťanské ikony. Podle dostupných údajů ruští vojáci ukradli už dva tisíce uměleckých děl. Další stovky děl nenávratně zničili. Rusům v krádežích a ničení na Ukrajině nedokážeme zabránit, umíme ale pomoci Ukrajině tyto ztráty alespoň částečně zmírnit. **Kdo za projektem stojí?** Ministerstvo kultury ČR, Český výbor ICOM, Nadační fond pro Ukrajinu a Národní knihovna ČR. Právě její specialisté Archu připraví a budou se podílet na zaškolení obsluhy. Projekt je součástí programu Podpory ukrajinské kultury MK ČR a ČV ICOM. Sbírkou oranizuje **Nadační fond pro Ukrajinu**. Příjemcem prostředků z dokončené sbírky je Národní knihovna ČR.

Jak vypadá Mobilní digitalizační pracoviště Archa 2? Představte si menší kamion s perfektním technickým vybavením na skenování tištěných a psaných dokumentů, knih a dalších archiválií. Jeho odborně vyškolená posádka dokáže kdekoli sejmout perfektní digitální otisk jakékoli písemnosti a uložit jej do centrálního archivu. V případě poškození nebo zničení originálu mají experti možnost písemnost znovu zrekonstruovat. Archu 2 pořídíme za 12 milionů korun.

I vy můžete přispět. Podívejte se na <https://www.zapojmeukrajinu.cz/> a můžete podpořit ukrajinskou kulturu.

Děkuji za pozornost.

A přeji vám všem hodně sil do budoucna a hezkou a inspirativní konferenci.

Ondřej Chrást